

معنی آمار بالای آگهی در پلتفرم‌های تبلیغاتی چیست؟

تورم آگهی‌های اینترنتی در سال رکورد تورم

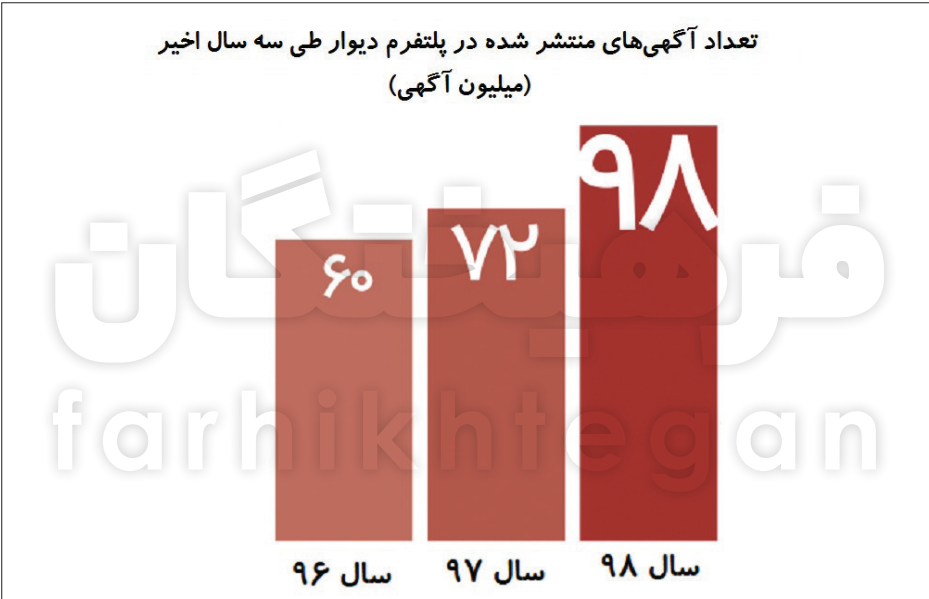
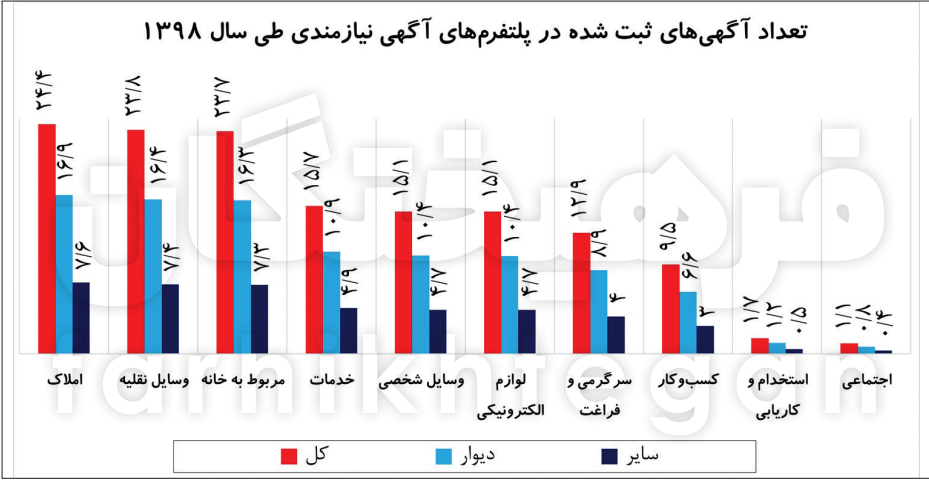
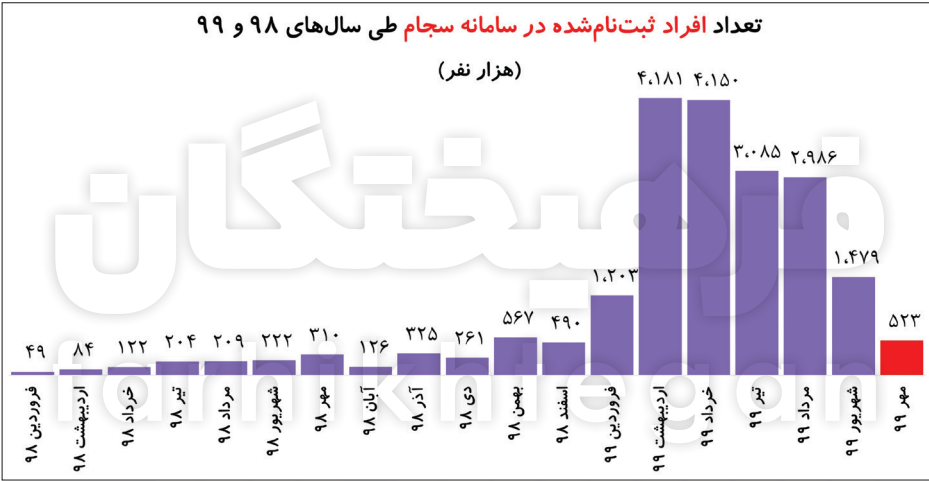

نرخ‌های بالای تورم در دو سال اخیر و انتظار افزایش آن در سال جاری با توجه به تشدید مشکلات اقتصادی و دامپ زدن کرونا به آن و همچنین در نظر گرفتن این مساله که متوسط نرخ تورم در چهار دهه گذشته حدود ۲۰ درصد بوده، این تلقی را بین عموم مردم ایجاد کرده است که نگهداری ریال به‌عنوان پس‌انداز معنایی جز از دست دادن قدرت خرید در کوتاه‌مدت را ندارد. توسل مردم به «هج کردن» (Hedging) یا همان اقدام برای مصون ماندن از تورم در پی بروز این مشکلات است. «هج کردن» در ادبیات اقتصادی و مالی به مجموعه اقداماتی گفته می‌شود که طی آن فعالان اقتصادی (مقصود: دارندگان پس‌انداز) برای مصون ماندن از

زیان ناشی از تغییرات قیمت دارایی‌های مختلف، سیدی متنوع از سهام‌های کوچک و بزرگ گروه‌های مختلف بازار سهام را خریداری می‌کنند تا در صورت افت قیمت یک سهم، افزایش قیمت سهمی دیگر از زیان وی جلوگیری کند. در سرمایه‌گذاری روی انواع دیگر دارایی همچون طلا، سایر فلزات ارزشمند، املاک و مستغلات و... نیز ساز و وضعیتی به همین نحو است. اما تب پیش‌آمده در کشور ما در حد بازار دارایی‌های

معمروف و مرسوم متوقف نمانده و بالا رفتن قیمت‌ها موجب شده علاوه‌بر بازارهای مالی، افراد در بازار اقلام و کالاهای کم‌ارزش (از لحاظ قیمتی و در مقایسه با دارایی‌هایی مثل طلا و...) و همچنین کالاهای دست‌دوم نیز حضور پیدا کنند. در این خصوص در ادامه به بررسی وضعیت فعالیت پلتفرم‌های ثبت آگهی نیازمندی‌ها پرداخته‌ایم. بررسی‌ها نشان می‌دهد طی سال گذشته بیش از ۱۴۳ میلیون آگهی در این پلتفرم‌ها ثبت شده که بیش از ۲۴ میلیون آن مربوط به بخش املاک و بیش از ۲۳ میلیون نیز مربوط به بخش خودرو است. همچنین طی سه سال اخیر تعداد آگهی‌ها ۶۳ درصد رشد داشته است. موارد مذکور موید این نکته است که با همه مزیت‌های پلتفرم‌ها، اما در فقدان قوانین احراز هویت فیرد آگهی‌دهنده و اصالت آگهی، فعالیت مخرب سفته‌بازان در بستر این پلتفرم‌ها بر همه بازارهای مالی سایه افکنده است.

حوزه	سایر پلتفرم‌ها	پلتفرم دیوار	کل
املاک	۷,۵۷۶,۵۸۶	۱۶,۸۶۴,۰۱۴	۲۴,۴۴۰,۶۰۰
وسایل نقلیه	۷,۳۸۳,۰۹۳	۱۶,۴۳۳,۳۳۶	۲۳,۸۱۶,۴۲۹
مربوط به خانه	۷,۳۳۹,۳۶۵	۱۶,۳۳۶,۰۰۶	۲۳,۶۷۵,۳۷۱
خدمات	۴,۸۷۶,۴۵۱	۱۰,۸۵۴,۰۳۷	۱۵,۷۳۰,۴۸۸
وسایل شخصی	۴,۶۹۳,۶۲۱	۱۰,۴۴۷,۰۹۲	۱۵,۱۴۰,۷۱۳
لوازم الکترونیکی	۴,۶۸۳,۱۱۳	۱۰,۴۲۳,۷۰۴	۱۵,۱۰۶,۸۱۷
سرگرمی و فراغت	۳,۹۹۳,۳۸۰	۸,۸۸۸,۴۹۱	۱۲,۸۸۱,۸۷۱
کسب‌وکار	۲,۹۵۰,۵۸۲	۶,۵۶۷,۴۲۵	۹,۵۱۸,۰۰۷
استخدام و کاریابی	۵۱۹,۰۶۵	۱,۱۵۵,۳۳۸	۱,۶۷۴,۴۰۳
اجتماعی	۳۵۲,۷۱۳	۷۸۵,۰۷۱	۱,۱۳۷,۷۸۴
کل	۴۴,۲۶۷,۹۶۹	۹۸,۷۵۴,۵۱۴	۱۴۳,۱۲۲,۴۸۳

شده است. صاحبان این کسب‌وکارها می‌گویند با اجرایی شدن این طرح ممکن است مشتریان از پلتفرم‌های رسمی خارج شده و فعالیت خود را در شبکه‌های غیررسمی انجام دهند. همچنین آنان معتقدند احراز هویت در سامان آمتا ممکن است زمان‌بر و با خطایی که ممکن است رخ دهد، این امر موجب خروج مشتریان از پلتفرم‌ها شود؛ اما در سویی دیگر مدیران سامانه آمتا در دفاع از خود و رفع دغدغه‌ها می‌گویند آنان در کمتر از ۱۰ روز توانسته‌اند هفت میلیون کاربر را احراز هویت و به سایت‌های خودروسازی معرفی کنند. به هر حال مشخص است که به‌رغم وجود پیامدهای مخرب سفته‌بازی که حالا بر بستر پلتفرم‌های آگهی نیازمندی هم سوار شده، هنوز هم سیاستگذاران برنامه مشخصی برای ساماندهی این فضا ندارند.

می‌گویند این اقدام آنها موجب شده تابلطم این بازارها تا حدی فروکش کند. اما دیگر اقدام سیاستگذار، اجبار به احراز هویت آگهی‌دهنده و اصالت‌سنجی آگهی بود که مقرر شد از اول مهر امسال این طرح کلید بخورد. احراز هویت آگهی‌دهنده و فعالیت او موضوعی است که در ماده ۵۳ قانون تجارت الکترونیکی نیز بر آن تاکید شده، بااین حال آن گونه که رسانه‌ها گزارش داده‌اند، این موضوع فعلا متوقف شده است.

این احراز هویت که قرار بود از طریق سامانه آمتا (سامانه احراز مشتریان تجارت الکترونیکی) انجام شود، گفته شده با اعتراض نهاد‌های صنفی از جمله سازمان نظام صنفی رایانه‌ای، اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی و صاحبان پلتفرم‌های آگهی‌دهنده متوقف

پلتفرم‌های آنلاین انجام می‌دهند، اگر سازوکارهای کنترلی وجود داشته باشد، علاوه‌بر کاهش جرائم فضای مجازی، فعالیت‌های سفته‌بازانه و اخلاقل نیز تاحدودی کاهش خواهد یافت.

اینکه ادای مذکور چقدر واقعیت دارد، در این خصوص اخیرا مدیر سامانه آمتا (سامانه احراز مشتریان تجارت الکترونیکی) طی اظهاراتی در پاسخ به دلایل حذف قیمت‌ها از پلتفرم‌های آنلاین گفته است، در بررسی‌هایی که در جبهه‌های قیمتی سال گذشته انجام شد، مشاهده کردیم مثلاً فردی با هویت مجهول، در ۲۰ روز، اقدام به ثبت پنج هزار آگهی مسکن و خودرو کرده که در حقیقت عمده این آگهی‌ها، مربوط به خودروها یا املاکی بود که وجود خارجی نداشتند و این کار صرفا با هدف دستکاری قیمت‌های بازار صورت گرفته بود. همچنین اصالت و هویت آگهی‌های منتشرشده در پلتفرم‌ها زمانی مورد تردید قرار می‌گیرد که تصور کلی خودروهای کشور در حدود ۲۱ میلیون دستگاه است، با این حال طی سال گذشته نزدیک به ۲۴ میلیون آگهی در کشور در این حوزه منتشر شده است. در پلتفرم دیوار نیز آگهی‌های مرتبط با خودروهای سواری ۹/۱۶ میلیون آگهی است. در نظر داشته باشیم که کل خودروهای سواری کشور ۱۸ میلیون دستگاه است. در بخش املاک نیز بیش از ۲۴ میلیون آگهی در حالی منتشر شده که چندان مطابقتی با ۷۵۰ هزار فقره معاملات ملکی و حدود ۳ تا ۳/۵ میلیون اجاره‌نامه نیز ندارد.

درخصوص تعداد زیاد آگهی‌های املاک‌یکی از مشاوران املاک به «فرهنگ‌نگان» می‌گوید برخی مشاوران املاک صرفا برای اینکه دفتر آنها بیشتر دیده و شناساننده شود، روزانه صدها آگهی فاقد اصالت و به‌اصطلاح فیک در پلتفرم‌های مختلف سفرش می‌دهند و وقتی مشتری تماس می‌گیرد، ادعای می‌کند که به فروش رسیده یا اجاره رفته است.

کاهش ۶۵ درصدی

ثبت‌نام در بورس و مسیر جدید پول داغ
پس از رشد شاخص‌های مربوط به بازار سرمایه در ماه‌های اخیر، یک نگرانی ایجاد شد که رشد شاخص‌های بازار سرمایه در نهایت منجر به ایجاد تورم و افزایش شاخص قیمت مصرف‌کننده خواهد شد. این موضوع موافقان و مخالفان زیادی دارد اما در نهایت همه بر سر این موضوع توافق دارند که تغییر و تحولات ورود یا خروج نقدینگی به بازار سرمایه که منبت از رشد یا رکود بازار سرمایه است، بر بی‌ثباتی قیمت‌ها و هجوم به بازار دارایی‌ها (طلا، خودرو، مسکن، ارز و...) و ایجاد التهاب‌های کوتاه‌مدت در این بازارها بی‌تاثیر نیست. بر این اساس در هر دو حالت رشد چندماهه گذشته بازار سرمایه و رکود فعلی این بازار، این دغدغه وجود داشته که در شرایط تورم بالا، وجود ناطمینانی و انتظارات تورمی، بازارهای موازی مورد هجوم نقدینگی قرار گیرند.

در این خصوص بررسی آمارهای شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه سازمان بورس نشان می‌دهد تعداد ماهانه ثبت‌نام‌ها در سامانه سجام از ۴۹ هزار ثبت‌نام در فروردین سال ۹۸ به ۴۹۰ هزار ثبت‌نام در اسفند ۹۸ و به بیش از چهار میلیون ثبت‌نام در ماه‌های اردیبهشت و خرداد ۹۹ رسیده است. گرچه بخش قابل‌توجهی از این ثبت‌نام‌ها به‌واسطه آژ آزدسازی سهام عدالت بوده، اما نمی‌توان از حجم عظیم نقدینگی در چهار یا پنج ماه اول سال جاری غافل بود. این موضوع حالا با فروکش کردن رشدهای نجومی بورس، موجب شده تعداد ثبت‌نام‌های شهربور سامانه سجام نسبت به مرداد کاهش ۵۰ درصدی و در مهر نیز نسبت به شهریور کاهش ۶۵ درصدی را تجربه کند. این کاهش قابل توجه ثبت‌نام‌ها گرچه با روند افت‌وخیزهای بورس مطابقت دارد، اما نباید از این موضوع غافل بود که پول داغی که در دست مردم است، با رکود بازار سرمایه از دیگر بازارهای مالی و حتی از بازار دست‌دوم سرد خواهد آورد.

ثابت ۵ هزار آگهی مسکن و خودرو توسط یک نفر
اما در کنار مولفه‌های ساختار انگیزشی اقتصاد ایران و موانع همیشگی فعالیت در بخش مولد، دغدغه‌حفظ‌دارایی در مقابل سیل ویرانگر تورم و التهابات ارزی و... که موجب شده اغلب ایرانی‌ها، وارد بازارهای مالی و حتی وارد بازار کالای دست‌دوم شوند، در این میان تعداد چشمگیر آگهی‌های نیازمندی موجد موضوع دیگری نیز هست. موضوع را این طور می‌توان مطرح کرد که نبود سازوکارها و ابزارهای کنترلی همچون مالیات بر عایدی سرمایه در اقتصاد ایران و همچنین نبود سازوکارهای تشخیصی و احراز هویت کاربران و اصالت‌سنجی آگهی در پلتفرم‌های انتشار آگهی‌های نیازمندی، موجب شده سفته‌بازی بیش از پیش در کشور گسترش یافته و این امر در همه بازارها و حتی طی سال‌های اخیر در بازار دست‌دوم نیز گسترش چشمگیری داشته باشد.

طبق آنچه در موارد پیش گفته شد، گرچه با توجه به وضعیت شاخص‌های اقتصاد کلان در ایران (تورم بالا، دغدغه حفظ دارایی، ساختار انگیزشی اقتصاد ایران و...) وجود و توسعه پلتفرم‌های آنلاین خود دلیل رخداد سفته‌بازی نیست، با این حال از آنجا که سفته‌بازان از این ابزارها برای فعالیت خود بهره می‌گیرند و به‌عبارتی فعالیت سفته‌بازانه خود را در بستر

ثابت ۵ هزار آگهی مسکن و خودرو توسط یک نفر
اما در کنار مولفه‌های ساختار انگیزشی اقتصاد ایران و موانع همیشگی فعالیت در بخش مولد، دغدغه‌حفظ‌دارایی در مقابل سیل ویرانگر تورم و التهابات ارزی و... که موجب شده اغلب ایرانی‌ها، وارد بازارهای مالی و حتی وارد بازار کالای دست‌دوم شوند، در این میان تعداد چشمگیر آگهی‌های نیازمندی موجد موضوع دیگری نیز هست. موضوع را این طور می‌توان مطرح کرد که نبود سازوکارها و ابزارهای کنترلی همچون مالیات بر عایدی سرمایه در اقتصاد ایران و همچنین نبود سازوکارهای تشخیصی و احراز هویت کاربران و اصالت‌سنجی آگهی در پلتفرم‌های انتشار آگهی‌های نیازمندی، موجب شده سفته‌بازی بیش از پیش در کشور گسترش یافته و این امر در همه بازارها و حتی طی سال‌های اخیر در بازار دست‌دوم نیز گسترش چشمگیری داشته باشد.

از حذف قیمت‌ها تا توقف «آمتا»

نی‌توان از مزیت‌ها و خدمات فراوان پلتفرم‌های آگهی نیازمندی چشم‌پوشی کرد و اصلا در عصر فناوری اطلاعات تصور دنیای بدون پلتفرم‌ها و استارت‌آپ و... غیرممکن است، اما موضوعی که در اینجا باید مدنظر قرار گیرد، تعداد چشمگیر آگهی‌ها و رشد زیاد آنها در سال‌های اخیر است. موضوعی که با تشدید فعالیت سفته‌بازان می‌تواند در افزایش مصنوعی قیمت‌ها و شکل‌گیری حباب قیمتی در بازارهای مختلف از جمله بازار مسکن، بازار خودرو و... حتی اهداف تورمی دولت را نیز ناکارآمد کند.

در سال‌های اخیر تنها اقدام سیاستگذار ممنوعیت درج قیمت در آگهی‌های پلتفرم‌های مختلف و سامانه‌های فروش مسکن و خودرو بوده است. گرچه بعد از حذف قیمت‌ها هم افزایش قیمت‌ها و تلاطم‌ها ادامه داشته، اما مسئولان دولتی

موثر و مولد اقتصادی، عمدتاً در سایت‌ها و بازارهایی به دنبال سفته‌بازی و معاملات پی‌درپی هستند.

۱۴۳ میلیون آگهی نیازمندی در یک سال!

گفته شد که با در نظر گرفتن سهم ۶۹ درصدی پلتفرم دیوار از کل آگهی نیازمندی‌های کشور، برآورد می‌شود که تعداد سالانه آگهی‌های نیازمندی کشور به ۱۴۳ میلیون و ۱۲۲ هزار آگهی می‌رسد. آمارهای پلتفرم دیوار نشان می‌دهد طی سال گذشته از کل ۹۸ میلیون و ۷۵۴ هزار آگهی منتشرشده در این پلتفرم، ۱۶ میلیون و ۸۶۴ هزار آگهی مربوط به املاک (فروش و اجاره)، ۱۶ میلیون و ۴۳۳ هزار آگهی مربوط به وسایل نقلیه، ۱۶ میلیون و ۳۳۶ هزار آگهی مربوط به خانه (شامل وسایل و تزئینات خانه، وسایل آشپزخانه، ابزار و وسایل ساختمان و حیاط)، ۱۰ میلیون و ۸۵۴ هزار آگهی مربوط به خدمات (تعمیرات، پذیرایی، مراسم، خدمات رایانه‌ای و موبایل، حمل‌ونقل، آرایشگری و زیبایی، نظافت و آموزش)، ۱۰ میلیون و ۴۲۳ هزار آگهی مربوط به سرگرمی و فراغت، ۶ میلیون و ۵۶۷ هزار آگهی مربوط به کسب‌وکار، حدود یک میلیون و ۱۵۵ هزار آگهی مربوط به استخدام و کاریابی و ۷۸۵ هزار آگهی نیز مربوط به موضوعات اجتماعی است. به‌طور خلاصه، حدود ۱۶ تا ۱۷ درصد از آگهی‌های پلتفرم دیوار مربوط به هر کدام از دسته‌های املاک، وسایل نقلیه و آگهی‌های مربوط به خانه است، ۹ تا ۱۱ درصد مربوط به هر کدام از دسته‌های خدمات، وسایل شخصی، لوازم الکترونیکی و سرگرمی و فراغت، ۶/۷ درصد مربوط به کسب‌وکار، ۱/۲ درصد مربوط به استخدام و کاریابی و کمتر از یک درصد نیز در دسته اجتماعی (امور متفرقه) است. با در نظر گرفتن سهم دیوار و برآورد سهم دیگر پلتفرم‌ها، به آمار قابل‌تأملی می‌رسیم که جزئیات آن در جدول آمده است. براساس آمارهای جدول، تعداد کل آگهی‌های بخش املاک در ایران به عدد شگفت‌انگیز ۲۴ میلیون و ۴۴۰ هزار آگهی می‌رسد. در نگاه اول ممکن است این تعداد آگهی نیازمندی غیرواقعی به‌نظر برسد، اما در این زمینه بررسی آمارهای پنج فصل اخیر موتور جست‌وجوی «ملک‌رادار» که در حوزه مسکن به پیش آگهی‌های نیازمندی در کشور می‌پردازد، موید صحت این ادعا است. براساس آمارهای موتور جست‌وجوی «ملک‌رادار»، در حوزه مسکن دیوار سهم ۶۵ تا ۷۲ درصدی (طی پنج فصل اخیر) در انتشار آگهی‌های نیازمندی داشته، شیپور سهم ۲۴ تا ۲۸ درصدی و مابقی آگهی‌ها نیز در اختیار پلتفرم‌های آی‌هوم، ههشهری، دلتا، آلونک، روزنامه خراسان، کیلید و... است.

در کنار مسکن، دومین دسته از آگهی‌های کشور مربوط به وسایل نقلیه است. طبق برآوردها، در سال گذشته حدود ۲۳ میلیون و ۸۱۶ هزار آگهی در این بخش توسط پلتفرم‌ها منتشر شده که سهم دیوار ۱۶/۴ میلیون آگهی و ۷/۴ میلیون آگهی مابقی نیز مربوط به شیپور، باما و دیگر پلتفرم‌ها است. سومین دسته از آگهی‌های کشور، مربوط به وسایل خانه است. در این دسته نیز برآوردها نشان می‌دهد طی سال گذشته حدود ۲۳ میلیون و ۶۷۵ هزار آگهی در پلتفرم‌های مختلف منتشر شده که سهم دیوار ۱۶/۳ میلیون آگهی و سهم سایر پلتفرم‌ها نیز ۷/۳ میلیون آگهی است. براساس آنچه در جدول آمده، بخش‌هایی همچون خدمات، وسایل شخصی و لوازم الکترونیکی نیز هرکدام با بیش از ۱۵ میلیون در رتبه‌های چهارم تا ششم قرار دارند. پس از این دسته‌ها، سرگرمی و فراغت با ۱۲/۸ میلیون آگهی، کسب‌وکار با ۹/۵ میلیون، استخدام و کاریابی با ۱/۷ میلیون و متفرقه (اجتماعی) نیز با ۱/۱ میلیون آگهی در رتبه‌های هفتم تا دهم قرار دارند.

پربازدیدترین سایت‌های ایرانی قرار دارند. شرکت مدیریت فناوری سازمان بورس، کارگزاری آگاه و کارگزاری مفید، روزنامه دنیای اقتصاد، شسبکه اطلاع‌رسانی طلا، تجارت‌نیوز، راه‌آورد ۳۶۵ و ایمنا نیز بین رتبه‌های ۱۰ تا ۳۱ دیده می‌شوند.

واضح است اگر اکثریت جامعه‌ای به اینترنت دسترسی داشته باشند، رصد چنین داده‌هایی به سیاستگذاران نشان خواهد داد که خط یا دغدغه‌فکری مردم جامعه چه بوده و چه سیاست‌هایی جهت کنترل یا هدایت آن می‌توان اندیشید. در ایران براساس گزارش مرکز برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی فناوری اطلاعات، بیش از ۷۰ درصد خانوارها و حدود ۶۲ درصد جمعیت به اینترنت دسترسی داشته و از آن به‌طور روزانه استفاده می‌کنند. بنابراین بررسی جست‌وجوی انجام شده از سوی کاربران ایرانی که طیف گسترده‌ای را تشکیل می‌دهد، نمی‌تواند نمودی از علاقی، دغدغه‌ها و... جامعه ایران نباشد. با تکیه بر این مساله، بررسی رتبه‌بندی سایت‌های ایرانی در وب‌سایت الکسا که به‌طور روزانه نیز به‌روزرسانی می‌شود، حاوی نکات جالبی از جست‌وجوی‌های اینترنتی کاربران بوده است. در واقع افزایش علاقه ایرانی‌ها به سایت‌های اقتصادی نشان می‌دهند ساختار انگیزشی نامناسب اقتصادی (از موانع کسب و کار گرفته تا تورم بالا) شکل گرفته که افراد به جای ترغیب شدن به فعالیت‌های